

Na osnovu člana 34. stav 4., a vezano za član 51. stav 1. tač. 9. i 25. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 35. sjednici održanoj 17. januara 2013. godine, donijelo je

PRAVILNIK O STAVLJANJU NA TRŽIŠTE I KORIŠTENJU HRANE ZA ŽIVOTINJE

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Ovim Pravilnikom se propisuju zahtjevi za stavljanje na tržište i korištenje hrane za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane i koje se ne koriste za proizvodnju hrane, uključujući zahtjeve za označavanje, pakiranje i prezentaciju hrane za životinje.
- (2) Odredbe ovog Pravilnika primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe iz posebnih propisa koji se odnose na područje ishrane životinja.
- (3) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se na vodu koju životinje piju ili je namjerno ugrađena u hranu za životinje. Odredbe ovog Pravilnika se primjenjuju na hranu za životinje koja se životinjama daje s vodom.

Član 2.

(Cilj)

Cilj ovog Pravilnika je osiguranje visokog nivoa zdravstvene ispravnosti hrane za životinje i javnoga zdravlja, te omogućavanja dostupnosti odgovarajućih informacija potrošačima kao i osiguravanje djelovanja tržišta u skladu s načelima navedenim u posebnim propisima koji se odnose na područje ishrane životinja.

Član 3.

(Definicije)

Za potrebe ovog Pravilnika, primjenjuju se sljedeći pojmovi:

- a) "hrana za životinje" - je svaka supstanca ili proizvod, uključujući i dodatke hrani za životinje, prerađen, djelimično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je hranjenju životinja, koje proizvode hranu ili se upotrebljavaju za proizvodnju hrane,
- b) "krmiva" - proizvodi biljnog ili životinjskog porijekla u njihovom prirodnom obliku, svježi ili konzervirani, te proizvodi dobijeni industrijskom preradom istih, kao i organske ili anorganske supstance, sa ili bez dodataka hrani za životinje, za peroralnu ishranu životinja ili direktno kao takvi ili nakon prerade za pripremu krmnih smjesa ili kao supstrati za premikse;
- c) "dodaci hrani za životinje" - svaka supstanca koja, kad je ugrađena u hranu za životinje, može djelovati na svojstva hrane za životinje ili na uzgoj životinja koje proizvode hranu ili se upotrebljavaju za proizvodnju hrane namijenjenu ljudskoj upotrebi;
- d) "premiksi" - mješavine dodataka hrani za životinje ili mješavine jednog ili više dodatka hrani za životinje sa supstancama koje se koriste kao nosači, namijenjeni za proizvodnju hrane za životinje;
- e) "krmna smjesa" - mješavina najmanje dva krmiva sa ili bez dodataka hrani za životinje namijenjena peroralnoj ishrani životinja u obliku potpune ili dopunske krmne smjese;
- f) "dopunska krmna smjesa" - mješavina hrane za životinje s visokim udjelom pojedinih sastojaka koja je zbog svog sastava dovoljna za dnevni obrok samo ukoliko se koristi u kombinaciji s drugom hranom za životinje;
- g) "potpuna krmna smjesa" - mješavina hrane za životinje koja je zbog svog sastava dovoljna za dnevni obrok;
- h) "proizvodi namijenjeni za hranu za životinje" - krmiva, premiksi, dodaci hrani za životinje, hrana za životinje i svi drugi proizvodi namijenjeni ishrani ili koji se koriste kao hrana za životinje;
- i) "dnevni obrok" - prosjek ukupne količine hrane za životinje, izračunat uz sadržaj vlage od 12%, koji predstavlja dnevnu potrebu životinje određene vrste, dobne kategorije i proizvodnih namjena, koji je potreban za zadovoljavanje svih njenih potreba;
- j) "stavljanje na tržište" ili "promet" - držanje proizvoda namijenjenih za ishranu životinja za potrebe prodaje, uključujući ponudu za prodaju ili bilo koji drugi oblik prometa trećoj strani, bez obzira na to je li naplativ ili ne, te prodaju i druge oblike prometa kao takve;
- k) "subjekt u poslovanju s hranom za životinje" - je fizičko ili pravno lice, registrirano za obavljanje određenih djelatnosti vezanih uz poslovanje s hranom za životinje, odgovorno da osigura nesmetano provođenje odredbi propisa o hrani za životinje unutar poslovanja kojim upravlja;

"Službeni glasnik BiH", broj: 15/13

- l) "poslovanje s hranom za životinje" - poslovni postupak, bez obzira na to je li poduzet zbog ostvarivanja dobiti ili ne, javni ili privatni, u sklopu kojeg se izvršavaju poslovi proizvodnje, prerade, obrade, skladištenja, prijevoza ili distribucije hrane za životinje, uključujući i proizvodnju, preradu ili skladištenje hrane za životinje namijenjene ishrani životinja na vlastitoj farmi;
- m) "pomoćna tehnološka sredstva" - sve supstance, koje se kao takve ne koriste kao hrana za životinje, a namjerno se upotrebljavaju pri preradi hrane za životinje ili krmiva, kako bi poslužili u tehnološke svrhe tokom obrade ili prerade koje mogu prouzrokovati nenamjernu, ali tehnološki neizbježnu prisutnost rezidua supstanci ili njihovih derivata u gotovom proizvodu, pod uslovom da te rezidue nemaju negativan učinak na zdravlje životinja, zdravlje ljudi ili zaštitu okoliša te da nemaju nikakvih tehnoloških učinaka na gotovu hranu za životinje;
- n) "peroralno hranjenje životinja (u daljnjem tekstu: hranjenje životinja)" - unošenje hrane za životinje u probavni trakt životinja preko usta, radi zadovoljenja ishrane životinja i/ili održavanja produktivnosti zdravih životinja;
- o) "životinja koja se koristi za proizvodnju hrane" - bilo koja životinja, koja se hrani, uzgaja ili drži radi proizvodnje hrane za ishranu ljudi, uključujući životinje koje se ne koriste za ishranu ljudi, ali pripadaju životinjskoj vrsti koja se uobičajeno koristi za ishranu ljudi;
- p) "životinje koje se ne koriste za proizvodnju hrane" - bilo koja životinja koja se hrani, uzgaja i drži, ali se ne koristi za ishranu ljudi, poput krznaša, kućnih ljubimaca i životinja koje se drže u laboratorijama, zooškim vrtovima ili cirkusima;
- r) "krznaši" - životinje koje se ne koriste za proizvodnju hrane, ali se hrane, drže ili uzgaju za proizvodnju krzna i koje se ne koriste za ishranu ljudi;
- s) "kućni ljubimac" - bilo koja životinja koja se ne koristi za proizvodnju hrane, koja pripada životinjskim vrstama koje se hrane, uzgajaju ili drže, te uobičajeno ne koriste za ishranu ljudi;
- t) "mineralna mješavina" - dopunska krmna smjesa koja sadrži najmanje 40% sirovog pepela;
- u) "mliječna zamjenica" - krmna smjesa koja se daje u suhom obliku ili nakon razrjeđivanja u određenoj količini tekućine namijenjena ishrani mladih životinja kao dopuna ili zamjena za post-kolostralno mlijeko ili za hranjenje mladih životinja kao teladi, janjadi ili jaradi namijenjenih klanju;
- v) "nosač" - supstanca koja se koristi za otapanje, razrjeđivanje, raspršivanje ili drugu fizičku promjenu dodatka hrani za životinje kako bi se poboljšalo rukovanje dodatkom, njegova primjena ili korištenje, bez izmjene tehnološke funkcije dodatka, i koja sama po sebi nema nikakav tehnološki učinak;
- z) "posebne potrebe ishrane" - udovoljavanje potrebama ishrane životinja kod kojih je proces probave, apsorpcije ili metabolizma promijenjen ili može postati privremeno ili nepovratno narušen, i kojima zbog navedenog stanja može koristiti unošenje hrane za životinje primjereno njihovom stanju;
- aa) "hrana za životinje s posebnim potrebama ishrane" - hrana za životinje koja može udovoljiti određenim potrebama ishrane svojim posebnim sastavom ili postupkom proizvodnje i koja se prema tome jasno razlikuje od obične hrane za životinje. Hrana za životinje koja može zadovoljiti posebne potrebe ishrane ne uključuje ljekovitu hranu za životinje;
- bb) "kontaminirana hrana za životinje" - hrana za životinje koja sadrži količinu nepoželjnih supstanci veću od one koja je prihvatljiva u skladu s posebnim propisima koji se odnose na nepoželjne i zabranjene supstance u hrani za životinje;
- cc) "minimalni rok trajanja" - period u toku kojeg lice odgovorno za označavanje garantira da hrana za životinje uskladištena u odgovarajućim uslovima, zadržava svoja označena svojstva. Za hranu za životinje kao cjelinu može biti označen samo minimalni rok trajanja, a određuje se na osnovu minimalnog roka trajanja svakog sastojka;
- dd) "šarža" ili "serija" - određena količina hrane za životinje koja ima zajednička svojstva, kao što su porijeklo, vrsta hrane za životinje, vrsta pakiranja, pakiratelj, pošiljatelj ili označavanje, a u slučaju proizvodnog postupka to je jedinica proizvodnje iz pojedinog objekta koji koristi jedinstvene proizvodne parametre ili više takvih jedinica kada se proizvode u neprekidnom nizu i zajedno se skladište;
- ee) "označavanje" - upotreba riječi, podataka, zaštitnih znakova, trgovačkog naziva, slika ili simbola na hrani za životinje. Stavljanjem tih informacija na bilo kakav medij koji se odnosi ili prati tu hranu za životinje kao: pakiranje, spremnici, obavijesti, oznake, dokumenti, prsten ili internet, uključujući i u svrhu oglašavanja;
- ff) "oznaka" - bilo koja markica, zaštitni znak, žig, slikovni ili neki drugi grafički opis, pisani, štampani, šablonski, istaknuti, reljefni, utisnut ili pričvršćen na pakiranje ili spremnik s hranom za životinje;
- gg) "prezentacija" - oblik, izgled ili pakiranje i materijali za pakiranje koji se koriste za hranu za životinje, kao i, način na koji je predstavljena i okruženje u kojem je izložena hrana za životinje;
- hh) "objekt" - svaka građevinska jedinica u kojoj se obavlja poslovanje s hranom za životinje;
- ii) "posebni propisi" - propisi koji su trenutno na snazi u Bosni i Hercegovini, te sva legislativa koja direktno ili indirektno uređuje ovu oblast a koja će se donijeti u narednom periodu;
- jj) "pakiratelj" - svako pravno lice koje pakira, puni ili priprema pakiranje za prijevoz.

Član 4.
(Nadležni organi)

Nadležni organi za provođenje ovog Pravilnika su:

- a) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine - Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured);
- b) nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt) su nadležni organi definirani Zakonom o veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00), Zakonom o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", 42/08) i Zakonom o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", 34/02) u slučaju Brčko Distrikta;
- c) nadležni veterinarski inspekcijski organi entiteta i Brčko Distrikta su nadležni organi definirani Zakonom o inspekcijama Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05), Zakonom o inspekcijama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", 74/10) i Zakonom o inspekcijama Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta", 24/08 i 25/08).

DIO DRUGI - OPĆE ODREDBE

Član 5.
(Zahtjevi koji se odnose na sigurnost pri stavljanju na tržište)

- (1) Dopušteno je stavljati na tržište i koristiti hranu za životinje ukoliko:
 - a) je zdravstveno ispravna, i
 - b) nema neposredan nepoželjan učinak na okoliš ili dobrobit životinja.
- (2) Zahtjevi iz stava (1) ovog člana odnose se i na hranu za životinje koja je namijenjena životinjama koje se ne koriste za proizvodnju hrane.
- (3) Uz zahtjeve iz stava (1) ovog člana, subjekti u poslovanju s hranom za životinje koji stavljaju hranu za životinje na tržište, moraju osigurati da je hrana za životinje:
 - a) ispravna, izvorna, prirodna, primjerena svojoj namjeni i tržišnog kvaliteta; i
 - b) označena, pakirana i prezentirana u skladu s odredbama ovog Pravilnika i drugim posebnim propisima.
- (4) Hrana za životinje mora udovoljavati tehničkim odredbama o nečistoćama i drugim hemijskim odrednicama propisanim odredbama Priloga I. ovog Pravilnika.

Član 6.
(Odgovornosti i obaveze u poslovanju s hranom za životinje)

- (1) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju udovoljavati odredbama u pogledu sljedivosti sadržanim u posebnim propisima koji se odnose na područje ishrane životinja.
- (2) Lice odgovorno za označavanje hrane za životinje mora nadležnom organu osigurati potrebne podatke koji se odnose na sastav ili navedena svojstva hrane za životinje, koju je to lice stavilo na tržište, te omogućiti provjeru tačnosti podataka navedenih na oznakama, uključujući tačnost težinskih postotaka krmiva korištenih u krmnim smjesama.
- (3) U slučaju potrebe za poduzimanjem hitnih mjera koje se odnose na zdravlje ljudi ili životinja ili na okoliš, nadležni organ može pružiti kupcu dostupne informacije iz stava (2) ovog člana pod uslovom da je nakon procjene opravdanih interesa proizvođača i kupaca utvrđeno da je davanje takvih informacija opravdano. Nadležni organ navedene informacije pruža pod uslovom da kupac potpiše izjavu o čuvanju tajnosti podataka.

Član 7.
(Ograničenja i zabrane)

- (1) Hrana za životinje ne smije sadržavati niti se sastojati od supstanci čije je stavljanje na tržište ili korištenje u ishrani životinja zabranjeno ili ograničeno. Popis navedenih supstanci utvrđen je u Prilogu III. ovog Pravilnika.
- (2) Ured mijenja i dopunjuje popis supstanci čije je stavljanje na tržište ili korištenje u ishrani životinja zabranjeno ili ograničeno, uzimajući u obzir naučne dokaze, tehnološki napredak, te obavještanje putem Sistema brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (eng. Rapid Alert System for Food and Feed - RASFF) ili rezultate službenih kontrola koje se provode u skladu s odredbama posebnih propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i zaštiti životinja.

DIO TREĆI - STAVLJANJE NA TRŽIŠTE POSEBNIH VRSTA HRANE ZA ŽIVOTINJE

Član 8.

(Udio dodatka hrani za životinje)

- (1) Ne dovodeći u pitanje uslove korištenja dodatka hrani za životinje utvrđene odgovarajućim posebnim propisima o odobravanju dodatka, krmiva i dopunske krmne smjese ne smiju sadržavati dodatke hrani za životinje u količini 100 puta višoj od utvrđene najviše količine toga dodatka u potpunoj krmnoj smjesi ili pet puta višoj u slučaju kokcidiostatika i histomonostatika.
- (2) Količina dodatka, 100 puta viša od utvrđene najviše količine u potpunoj krmnoj smjesi iz stava (1) ovog člana može se preći ukoliko sastav takvih proizvoda ispunjava uslove u pogledu ishrane životinja s posebnim potrebama ishrane. Uslovi korištenja takvih proizvoda određeni su posebnim popisom.

Član 9.

(Stavljanje na tržište hrane za životinje s posebnim potrebama ishrane)

Hrana za životinje s posebnim potrebama ishrane može se kao takva staviti na tržište ukoliko se njena namjena korištenja nalazi na popisu predviđenih namjena korištenja u skladu s posebnim propisom i ako ispunjava osnovna svojstva ishrane.

DIO ČETVRTI - OZNAČAVANJE, PREZENTACIJA I PAKIRANJE

Član 10.

(Opća načela)

- (1) Označavanje i prezentacija hrane za životinje ne smije dovesti korisnika u zabludu, prvenstveno:
 - a) u odnosu na namjenu korištenja ili svojstva hrane za životinje, a posebno prirodu proizvodnog postupka ili izradu, oznaku, svojstva, sastav, količinu, trajnost, vrstu ili kategoriju životinja kojima je namijenjena;
 - b) pripisivanjem nepostojećih učinaka ili svojstava hrani za životinje ili isticanjem posebnih svojstava hrane za životinje kada su ona svojstvena istovjetnoj hrani za životinje; ili
 - c) u odnosu na usklađenost označavanja s Katalogom krmiva u skladu s čl. 23. i 24. ovog Pravilnika.
- (2) Krmiva ili krmne smjese, koje se stavljaju na tržište u rasutom stanju i/ili u nezatvorenim pakiranjima ili spremnicima u skladu s članom 22. stav (2) ovog Pravilnika mora pratiti dokument koji sadrži sve obavezne podatke o označavanju u odnosu na obavezno označavanje propisano odredbama ovog Pravilnika.
- (3) Ukoliko se hrana za životinje prodaje putem sredstava komuniciranja svi obavezni podaci o označavanju, koji se zahtijevaju u skladu s odredbama ovog Pravilnika, osim podataka iz člana 14. tač. b), d) i e) ovog Pravilnika i člana 15. stav (2) tačka c) ili člana 17. stav (1) tačka d) ovog Pravilnika moraju biti navedeni na priloženom dokumentu ili se dostavljaju na drugi prikladan načini prije zaključivanja prodaje na daljinu najkasnije do trenutka isporuke hrane za životinje.
- (4) Dodatne odredbe o označavanju, osim odredbi navedenih u ovome Dijelu, navedene su u Prilogu II. ovog Pravilnika.
- (5) Dopuštena odstupanja za neusklađenost između označenog sastava krmiva ili krmnih smjesa i analitičkih vrijednosti dobijenih pri provođenju službenih kontrola propisana su u Prilogu IV. ovog Pravilnika.

Član 11.

(Odgovornost)

- (1) Lice odgovorno za označavanje, osigurava dostupnost i tačnost podataka o označavanju.
- (2) Lice odgovorno za označavanje je subjekt u poslovanju s hranom za životinje koji prvi stavlja hranu za životinje na tržište, ili kada je prihvatljivo, subjekt u poslovanju s hranom za životinje pod čijim se imenom ili nazivom, hrana za životinje stavlja na tržište.
- (3) Obzirom na uticaj koji njihove aktivnosti imaju na označavanje, subjekti u poslovanju s hranom za životinje moraju osigurati da podaci navedeni putem bilo kojeg od medija ispunjavaju zahtjeve propisane ovim Pravilnikom.
- (4) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje koji su odgovorni za maloprodajne ili distribucijske aktivnosti koje ne utiču na označavanje, imaju dužnost da izbjegnu snabdijevanje hranom za životinje za koju znaju ili su mogli pretpostaviti, na osnovu informacija koje posjeduju i kao stručnjaci, da navedena hrana za životinje ne udovoljava navedenim zahtjevima.
- (5) Subjekti u poslovanju s hranom za životinje, unutar poslovanja pod svojom kontrolom, moraju osigurati da se pojedinosti vezane za obavezno označavanje prenose putem lanca ishrane, s ciljem da informacija bude dostupna krajnjem korisniku hrane za životinje u skladu s odredbama ovog Pravilnika.

Član 12.

(Tvrdnje)

- (1) Pri označavanju i prezentaciji krmiva i krmnih smjesa može se ukazati na prisutnost ili odsutnost pojedinih supstanci u hrani za životinje, na poseban učinak ishrane ili djelovanje ili na posebnu funkciju koja se odnosi na navedeno, pod uslovom da je udovoljeno sljedećim zahtjevima:
 - a) tvrdnje su objektivne, nadležni organ ih može provjeriti, a korisnik hrane za životinje razumjeti, i
 - b) lice odgovorno za označavanje na zahtjev nadležnog organa osigurava naučno osnovane tvrdnje, bilo putem javno dostupnog naučnog dokaza ili putem dokumentiranog istraživanja firme. Naučno osnovana tvrdnja mora biti dostupna u vrijeme stavljanja hrane za životinje na tržište. Kupci mogu nadležnom organu izraziti sumnju u istinitost tvrdnje. Ako se utvrdi da tvrdnja nije dovoljno utemeljena, smatrat će se da deklariranje u odnosu na tvrdnju dovodi u zabludu u smislu člana 10. ovog Pravilnika.
 - c) kada nadležni organ sumnja u naučno osnovane tvrdnje, može o tvrdnji zatražiti mišljenje Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija).
- (2) Ne dovodeći u pitanje odredbe stava (1) ovog člana, tvrdnje koje se odnose na najpovoljniju ishranu i održavanje ili zaštitu fiziološkog stanja, dopuštene su ukoliko ne sadrže tvrdnje navedene u stavu (3) tačka a) ovog člana.
- (3) Označavanje ili prezentacija krmiva i krmnih smjesa ne smije sadržavati tvrdnje o:
 - a) sprječavanju, tretiranju ili liječenju bolesti, osim kod upotrebe kokcidiostatika i histomonostatika što je regulirano posebnim propisima. Ova se tačka ne odnosi na tvrdnje o nutritivnim disbalansima, ukoliko nisu povezani sa znakovima bolesti;
 - b) posebnoj hranidbenoj namjeni za životinje sa posebnim potrebama ishrane, navedenim na popisu predviđenih namjena korištenja iz člana 9. ovog Pravilnika, osim ako ne ispunjava navedene zahtjeve.

Član 13.

(Pojediniosti koje se odnose na obavezno označavanje)

- (1) Pojediniosti koje se odnose na obavezno označavanje vidljivo i u cijelosti se ističu na pakiranju, spremniku, na oznaci koja je na njega pričvršćena ili na pratećem dokumentu u skladu s članom 10. stav (2) ovog Pravilnika, na vidljiv, jasno čitljiv i neizbrisiv način, a na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini.
- (2) Pojediniosti koje se odnose na obavezno označavanje moraju biti uočljive i ne smiju se prikriti bilo kojim drugim podacima, te se prikazuju u boji, tipu i veličini slova koja ne prikrivaju ili naglašavaju bilo koji dio podataka, osim ukoliko navedena odstupanja ukazuju na određena upozorenja.

Član 14.

(Opći zahtjevi za obavezno označavanje)

Krmiva ili krmne smjese dopušteno je stavljati na tržište ukoliko su označene na sljedeći način:

- a) vrsta hrane za životinje: "krmivo", "potpuna krmna smjesa" ili "dopunska krmna smjesa", na odgovarajući način;
 - 1) za "potpune krmne smjese" može se koristiti naziv "potpuna mliječna zamjenica", na odgovarajući način;
 - 2) za "dopunske krmne smjese" mogu se koristiti sljedeći nazivi na odgovarajući način: "mineralna mješavina" ili "dopunska mliječna zamjenica";
 - 3) za kućne ljubimce osim pasa i mačaka "potpuna krmna smjesa" ili "dopunska krmna smjesa" može se zamijeniti sa "krmna smjesa";
- b) ime ili naziv te adresa subjekta u poslovanju s hranom za životinje, koji je odgovoran za označavanje;
- c) ukoliko je dostupan, broj odobrenja objekta fizičkog ili pravnog lica odgovornog za označavanje dodijeljen u skladu s posebnim propisima;
- d) broj šarže ili serije;
- e) neto količina izražena u jedinici mase u slučaju čvrstih proizvoda, i u jedinicama mase ili volumena u slučaju tekućih proizvoda;
- f) popis dodataka hrani za životinje kojem prethodi naslov: "dodaci hrani za životinje" u skladu s Prilogom VI. Poglavljem I. ili Prilogom VII. Poglavljem I. ovog Pravilnika, na odgovarajući način, i ne dovodeći u pitanje odredbe o označavanju, utvrđene posebnim propisima o odobrenju pojedinog dodatka hrani za životinje; i
- g) sadržaj vlage u skladu s Prilogom I. tačka 6. ovog Pravilnika.

Član 15.

(Posebni zahtjevi za obavezno označavanje krmiva)

- (1) Uz zahtjeve propisane članom 14. ovog Pravilnika, označavanje krmiva uključuje:

"Službeni glasnik BiH", broj: 15/13

- a) naziv krmiva koji se navodi u skladu s članom 23. stav (3) ovog Pravilnika;
 - b) obavezno označavanje odgovarajuće kategorije iz popisa navedenog u Prilogu V. ovog Pravilnika, a koje može biti zamijenjeno podacima iz Kataloga krmiva iz člana 23. ovog Pravilnika za svako pojedinačno krmivo iz odgovarajuće kategorije.
- (2) Uz zahtjeve propisane u stavu (1) ovog člana, krmiva kojima su dodani dodaci moraju biti označena na sljedeći način:
- a) vrste ili kategorije životinja za koje je krmivo namijenjeno, kada dodaci o kojima je riječ nisu odobreni za sve vrste životinja ili kada su odobreni u najvećoj dopuštenoj količini za određene vrste životinja;
 - b) upute za pravilno korištenje u skladu s Prilogom II. tačka 4. ovog Pravilnika, kada su utvrđene najviše dopuštene vrijednosti dodataka hrani za životinje; i
 - c) minimalni rok trajanja za dodatke hrani za životinje, osim tehnoloških dodataka.

Član 16.

(Posebni zahtjevi za obavezno označavanje krmnih smjesa)

- (1) Uz zahtjeve propisane članom 14. ovog Pravilnika, označavanje krmnih smjesa uključuje i sljedeće:
- a) vrste ili kategorije životinja kojima je krmna smjesa namijenjena;
 - b) upute za pravilno korištenje, navodeći svrhu za koju je hrana namijenjena; kada je primjenjivo, upute trebaju biti u skladu s Prilogom II. tačka 4. ovog Pravilnika;
 - c) u slučajevima kada proizvođač nije lice odgovorno za označavanje, potrebno je navesti sljedeće:
 - 1) ime ili naziv i adresu proizvođača, ili
 - 2) broj odobrenja proizvođača, iz člana 14. tačka c) ovog Pravilnika;
 - d) navođenje minimalnog roka trajanja u skladu sa sljedećim zahtjevima:
 - 1) "upotrijebiti do..." nakon čega slijedi datum koji označava određeni dan, u slučaju hrane za životinje koja je usljed procesa razgradnje lako kvarljiva";
 - 2) "najbolje upotrijebiti do ." nakon čega slijedi datum koji označava određeni mjesec u slučaju druge hrane za životinje. Ukoliko je na oznaci naveden datum proizvodnje, minimalni rok trajanja može se označiti i kao ". (vremenski period u danima ili mjesecima) nakon datuma proizvodnje";
 - e) popis krmiva od kojih je sastavljena hrana za životinje pod naslovom "Sastav", navodeći naziv svakog pojedinačnog krmiva u skladu s članom 15. stav (1) tačka a) ovog Pravilnika, i navodeći odnosna pojedinačna krmiva u padajućem poretku po težini, izračunato na osnovu udjela suhe supstance u krmnoj smjesi. Navedeni popis može sadržavati i udio krmiva izražen u postocima; i
 - f) obavezne podatke o označavanju propisane u Prilogu VI. Poglavlju II. ili Prilogu VII. Poglavlju II. ovog Pravilnika, na odgovarajući način.
- (2) U odnosu na popis propisan u stavu (1) tačka e) ovog člana, primjenjuju se sljedeći zahtjevi:
- a) naziv i težinski udio krmiva izražen u postocima označava se ukoliko je njegova prisutnost naglašena na oznaci riječju, slikom ili grafičkim prikazom;
 - b) ukoliko težinski udjeli krmiva izraženi u postocima ugrađenih u krmne smjese za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane, nisu navedeni na oznaci, lice odgovorno za označavanje na zahtjev kupca dostavlja podatke o količinskom sastavu u rasponu od +/- 15% vrijednosti prema recepturi hrane za životinje; i
 - c) ukoliko su krmne smjese namijenjene životinjama koje se ne koriste za proizvodnju hrane, osim krznaša, naziv krmiva može se zamijeniti nazivom kategorije kojoj krmiva pripadaju.
- (3) U slučaju potrebe za poduzimanjem hitnih mjera koje se odnose na zdravlje ljudi ili životinja ili okoliš nadležni organ pruža kupcu dostupne informacije, u skladu s članom 6. stav (2) ovog Pravilnika, pod uslovom da je nakon procjene opravdanih interesa proizvođača i kupaca utvrđeno da je davanje takvih informacija opravdano. Ako je to primjereno, nadležni organ navedene informacije daje pod uslovom da kupac potpiše izjavu o čuvanju tajnosti podataka.
- (4) U skladu sa stavom (2) tačka c) ovog člana, popis kategorija krmiva umjesto pojedinačnih krmiva koje se mogu navesti na oznaci hrane za kućne ljubimce, naveden je u Prilogu IX. ovog Pravilnika.

Član 17.

(Dodatni zahtjevi za obavezno označavanje hrane za životinje s posebnim potrebama ishrane)

Osim općih zahtjeva za obaveznim označavanjem iz čl. 14., 15. i 16. ovog Pravilnika, na odgovarajući način, označavanje hrane za životinje s posebnim potrebama ishrane uključuje i:

- a) izraz "dijetetski", koji se navodi isključivo za hranu za životinje s posebnim potrebama ishrane, uz naziv hrane za životinje kako je utvrđeno članom 14. tačka a) ovog Pravilnika;
- b) pojedinosti propisane u posebnom propisu u skladu s članom 9. ovog Pravilnika; i

"Službeni glasnik BiH", broj: 15/13

- c) napomenu da je potrebno potražiti stručno mišljenje nutricionista ili veterinara, prije korištenja hrane za životinje ili prije produžavanja vremena njenog korištenja.

Član 18.

(Dodatni zahtjevi za obavezno označavanje hrane za kućne ljubimce)

Na oznaci hrane za kućne ljubimce treba biti naveden besplatni telefonski broj ili drugo prikladno sredstvo komunikacije, kako bi se kupcu omogućilo da dobije dodatne informacije o obaveznim pojedinostima kao što su:

- a) dodaci hrani za životinje sadržani u hrani za kućne ljubimce; i
- b) krmivima sadržanim u hrani za kućne ljubimce, koja su označena nazivom kategorije u skladu s članom 16. stav (2) tačka c) ovog Pravilnika.

Član 19.

(Dodatni zahtjevi za obavezno označavanje neusklađene hrane za životinje)

Uz zahtjeve navedene u čl. 14., 15., 16. i 17. ovog Pravilnika, hrana za životinje koja ne udovoljava zahtjevima određenim posebnim propisima, kao što je kontaminirana hrana za životinje, označava se na način određen u Prilogu VIII. ovog Pravilnika.

Član 20.

(Odstupanja)

- (1) Podatke navedene u članu 14. tač. c), d), e) i g) i članu 15. stav (1) tačka b) ovog Pravilnika nije potrebno navoditi ukoliko je prije svake transakcije kupac pisanim putem izjavio da odnosne podatke ne zahtijeva. Transakcija se može sastojati od nekoliko pošiljki uz koju se prilaže Izjava.
- (2) Na upakiranoj hrani za životinje pojedinosti navedene u članu 14. tač. c), d) i e) i članu 15. stav (2) tačka c) ili članu 16. stav (1) tač. c), d) i e) ovog Pravilnika, mogu se navesti na pakiranju izvan mjesta na kojem se nalazi oznaka u skladu s članom 13. stav (1) ovog Pravilnika. U takvim slučajevima treba posebno istaknuti gdje se te pojedinosti nalaze.
- (3) Pojedinosti koje su propisane članom 14. tač. c), d), e) i g) i članom 15. stav (1) tačka b) ovog Pravilnika nisu obavezne za krmiva koja ne sadrže dodatke hrani za životinje, osim konzervansa ili silažnih dodataka, i koja su proizvedena i isporučena od strane subjekta u poslovanju s hranom za životinje korisniku hrane za životinje u primarnoj proizvodnji za korištenje unutar vlastite farme.
- (4) Obavezno označavanje navedeno u članu 16. stav (1) tačka f) ovog Pravilnika ne zahtijeva se za mješavine cjelovitog zrnja žitarica, sjemenki i plodova.
- (5) Kada se krmna smjesa sastoji od najviše tri krmiva, pojedinosti o označavanju navedene u članu 16. stav (1) tač. a) i b) ovog Pravilnika, ne zahtijevaju se kada su korištena krmiva jasno opisana.
- (6) Za količine krmiva ili krmnih smjesa koje ne prelaze 20 kg, a namijenjene su krajnjem korisniku, te se prodaju u rasutom stanju, kupac se može upozoriti na pojedinosti iz čl. 14., 15. i 16. ovog Pravilnika, putem primjerene obavijesti na prodajnom mjestu. U takvim slučajevima, pojedinosti iz člana 14. tačka a) i člana 15. stav (1) ili člana 16. stav (1) tač. a) i b) ovog Pravilnika, na odgovarajući način, moraju se ispostaviti kupcu najkasnije na računu ili uz račun.
- (7) Za količine hrane za kućne ljubimce koje se prodaju u pakiranjima s nekoliko spremnika, pojedinosti iz člana 14. tač. b), c), f) i g) i člana 16. stav (1) tač. b), c), e) i f) ovog Pravilnika mogu se navesti samo na vanjskom pakiranju, umjesto na svakom spremniku, uz uslov da ukupna težina pakiranja ne prelazi 10 kg.

Član 21.

(Dobrovoljno označavanje)

- (1) Uz zahtjeve obaveznog označavanja, označavanje krmiva i krmnih smjesa može uključivati i dobrovoljno označavanje, pod uslovom da se postupa u skladu s općim načelima propisanim odredbama ovog Pravilnika.
- (2) Dodatni uslovi za dobrovoljno označavanje mogu se utvrditi vodičima za dobru praksu označavanja iz člana 24. ovog Pravilnika.

Član 22.

(Pakiranje)

- (1) Krmiva i krmne smjese stavljaju se na tržište jedino u zatvorenim pakiranjima ili spremnicima. Pakiranja ili spremnici moraju biti zatvoreni na način da se prilikom otvaranja pakiranja ili spremnika mjesto zatvaranja trajno ošteti i ne može se ponovno upotrijebiti.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, sljedeća hrana za životinje može se stavljati na tržište u rasutom obliku ili u nezatvorenim pakiranjima ili spremnicima:
 - a) krmiva;
 - b) krmne smjese dobijene isključivo miješanjem zrnja ili cijelih plodova;
 - c) pošiljke između proizvođača krmnih smjesa;
 - d) pošiljke krmnih smjesa direktno od proizvođača korisniku hrane za životinje;

"Službeni glasnik BiH", broj: 15/13

- e) pošiljke od proizvođača krmne smjese do firme za pakiranje;
- f) količine krmnih smjesa koje ne prelaze 50 kg težine, a namijenjene su krajnjem korisniku i uzimaju se direktno iz zatvorenog pakiranja ili spremnika; i
- g) blokovi za lizanje.

DIO PETI - KATALOG KRMIVIMA I VODIČI ZA DOBRU PRAKSU OZNAČAVANJA

Član 23.

(Katalog krmivima)

- (1) Katalog krmivima izrađuje se radi poboljšanja označavanja krmiva i krmnih smjesa. Katalog krmiva olakšava razmjenu informacija o svojstvima proizvoda i navodi krmiva kao popis koji nije konačan. Sadrži najmanje sljedeće podatke za svako navedeno krmivo:
 - a) naziv;
 - b) identifikacijski broj;
 - c) opis krmiva uključujući informacije o proizvodnom procesu, ukoliko je primjereno;
 - d) podatke koji zamjenjuju obavezno označavanje u skladu s članom 15. stav (1) tačka b) ovog Pravilnika; i
 - e) pojmovnik s definicijama različitih postupaka i navedenih tehničkih izraza.
- (2) Odredbe ovog člana primjenjuju se ne dovodeći u pitanje zahtjeve koji se odnose na sigurnost propisane članom 5. ovog Pravilnika.
- (3) Korištenje Kataloga od strane subjekata u poslovanju s hranom za životinje je dobrovoljno. Naziv krmiva naveden u Katalogu može se koristiti jedino pod uslovom da se poštuju sve relevantne odredbe navedene u Katalogu.
- (4) Katalog krmiva donosi Ured u saradnji i uz saglasnost s nadležnim organima iz člana 4. tačka b) ovog Pravilnika.

Član 24.

(Vodiči za dobru praksu označavanja)

- (1) Ured potiče izradu dva vodiča za dobru praksu označavanja (u daljnjem tekstu: Vodiči), jedan za hranu za kućne ljubimce i drugi za krmne smjese za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane, koji može uključivati dio o krmnim smjesama za krznaše.
- (2) Vodiči imaju za cilj poboljšati označavanje. Vodiči sadržavaju odredbe iz člana 13. ovog Pravilnika o predstavljanju podataka na oznaci i člana 21. ovog Pravilnika o dobrovoljnom označavanju, te člana 12. ovog Pravilnika o korištenju tvrdnji.
- (3) Korištenje Vodiča od strane subjekata u poslovanju s hranom za životinje je dobrovoljno. Ukoliko se korištenje bilo kojeg Vodiča navede na oznaci, mora se postupati u skladu sa svim odredbama Vodiča.
- (4) Vodiče donosi Ured u saradnji i uz saglasnost s nadležnim organima iz člana 4. tačka b) ovog Pravilnika.

DIO ŠESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

(Prilozi)

- (1) Prilozi od I. do IX. čine sastavni dio ovog Pravilnik.
- (2) Izuzetno od Priloga I. tačka 1. ovog Pravilnika, do 01. januara 2015. godine, pojedina krmiva mogu se koristiti i stavljati na tržište dok se ne odredi najveći udio hemijskih nečistoća, koje su posljedica postupka proizvodnje i pomoćnih tehnoloških sredstava.

Član 26.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od 1. januara 2014. godine.

VM broj 33/13, Predsjedavajući Vijeća ministara BiH **Vjekoslav Bevanda**, s. r
17. januara 2013. godine, Sarajevo .

PRILOG I.

TEHNIČKE ODREDBE O NEČISTOĆAMA, MLIJEČNIM ZAMJENICAMA, VEZIVIMA ILI SREDSTVIMA ZA DENATURIRANJE, KOLIČINI PEPELA I UDJELU VLAGE U SKLADU S ČLANOM 5. OVOG PRAVILNIKA

1. U skladu s dobrom proizvođačkom praksom krmiva moraju biti slobodna od hemijskih nečistoća koje nastaju u njihovom proizvodnom procesu kao i od pomoćnih tehnoloških sredstava, osim ukoliko je određen poseban maksimalan sadržaj u Katalogu u skladu s članom 23. ovog Pravilnika.
2. Botanička čistoća krmiva ne smije biti manja od 95%, osim ukoliko je u Katalogu iz člana 23. ovog Pravilnika određen drugačiji nivo. Botaničke nečistoće sadržavaju nečistoće biljnih materijala bez nepoželjnih učinaka na životinje npr. slamu i sjemenke drugih kultiviranih vrsta ili korova. Botaničke nečistoće kao što su rezidue drugih sjemenki ili plodova uljarica dobijenih iz prethodnog proizvodnog procesa, ne smiju prelaziti 0,5% za svaku vrstu sjemenki ili plodova uljarica.
3. Nivo željeza u mliječnoj zamjenici za telad tjelesne mase od 70 kg ili manje, mora biti najmanje 30 miligrama po kilogramu potpune krmne smjese pri sadržaju vlage od 12%.
4. Kada se krmiva koriste kao denaturanti ili veziva drugih krmiva, dobijeni proizvod i dalje se smatra krmivom. Naziv, porijeklo i količina krmiva korištenih kao denaturanti ili veziva moraju biti navedeni na oznaci. Ukoliko je krmivo vezano drugim krmivom, postotak veziva ne smije prelaziti 3% ukupne težine.
5. Količina pepela netopivog u hlorovodičnoj kiselini ne smije prelaziti 2,2% suhe supstance. Količina pepela viša od 2,2% dopuštena je u slučaju:
 - krmiva;
 - krmne smjese koja sadrži odobrena mineralna veziva;
 - mineralne mješavine;
 - krmnih smjesa koje sadrže više od 50% nusproizvoda riže ili šećerne repe;
 - krmnih smjesa namijenjenih uzgoju riba sa sadržajem ribljeg brašna većim od 15%, pod uslovom da je količina navedena na oznaci.
6. Ukoliko u Prilogu V. ovog Pravilnika ili u Katalogu iz člana 23. ovog Pravilnika nije drugačije određeno, udio vlage u hrani za životinje mora biti naveden na oznaci ako prelazi:
 - 5% za mineralne mješavine koje ne sadrže organske supstance,
 - 7% za mliječne zamjenice i druge krmne smjese s udjelom mliječnih proizvoda većim od 40%,
 - 10% za mineralne mješavine koje sadrže organske supstance,
 - 4% za ostalu hranu za životinje.

PRILOG II.

OPĆA NAČELA O OZNAČAVANJU IZ ČLANA 10. STAV (4) OVOG PRAVILNIKA

1. Sadržaji ili količine koje su navedene ili trebaju biti označene odnose se na težinu hrane za životinje, osim ukoliko je drugačije određeno.
2. Brojčana oznaka datuma prati slijed: dan, mjesec i godina, a oblik mora biti naveden na oznaci skraćenicom: "DD/MM/GG".
3. Kod označavanja hrane za kućne ljubimce dopušteno je koristiti riječi: "hrana za kućne ljubimce".
4. U uputama za pravilno korištenje dopunskih krmnih smjesa i krmiva u kojima dodaci prelaze najviše dopuštene vrijednosti, za potpunu krmnu smjesu trebaju biti navedene najviše količine:
 - u gramima ili kilogramima ili jedinicama volumena dopunske krmne smjese i krmiva po životinji po danu, ili
 - kao postotak u dnevnom obroku, ili
 - po kilogramu potpune krmne smjese ili postotku u potpunoj krmnoj smjesi,kako bi se osiguralo poštivanje odgovarajućih najviših dopuštenih udjela dodataka hrani za životinje u dnevnom obroku.
5. Bez uticaja na analitičke metode, kod hrane za kućne ljubimce izraz "sirove bjelančevine" može se zamijeniti izrazom "bjelančevine", izraz "sirova ulja i masnoće" može se zamijeniti izrazom "sadržaj masti", a izraz "sirovi pepeo" može se zamijeniti izrazom "ostatak nakon izgaranja" ili "anorganska supstanca".

PRILOG III.

POPIS SUPSTANCI ČIJE JE STAVLJANJE NA TRŽIŠTE ILI KORIŠTENJE U ISHRANI ŽIVOTINJA OGRANIČENO ILI ZABRANJENO U SKLADU S ČLANOM 7. OVOG PRAVILNIKA

Zabranjene supstance

1. Izmet, mokraćna i odvojen sadržaj probavnog trakta nakon pražnjenja ili uklanjanja probavnog trakta bez obzira na način obrade ili primjesu.
2. Koža obrađivana sredstvima za štavljenje, uključujući i njen otpad.

3. Sjemenski i drugi sadni materijali koji su nakon žetve tretirani sredstvima za zaštitu bilja i njihovi nusproizvodi.
4. Drvo, piljevina i drugi materijali porijeklom od drveta koje je obrađivano sredstvima za zaštitu.
5. Sav otpad dobijen u različitim fazama pročišćavanja komunalnih, sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda, bez obzira na bilo koju daljnju obradu toga otpada i bez obzira na porijeklo otpadnih voda¹.
6. Čvrsti komunalni otpad², kao što je otpad iz domaćinstva.
7. Pakiranje i dijelovi ambalaže korišteni u poljoprivredno-prehrambenoj industriji.
8. Bjelančevinasti proizvodi dobijeni od kvasaca roda *Candida* uzgojenih na n-alkanima.

PRILOG IV.

DOPUŠTENA ODSUPANJA ZA OZNAČAVANJE SASTAVA KRMIVA ILI KRMNIH SMJESA IZ ČLANA 10. STAV (5) OVOG PRAVILNIKA

DIO A

Odstupanja za analitičke sastojke iz Priloga I., V., VI. i VII. ovog Pravilnika

1. Odstupanja utvrđena u ovome Dijelu uključuju tehnička i analitička odstupanja. Kada se utvrde analitička odstupanja za mjernu nesigurnost i proceduralne varijacije potrebno je prilagoditi vrijednosti iz tačke 2. ovog Dijela kako bi ona uključivala samo tehnička odstupanja.
2. Ako se utvrdi da sastav krmiva ili krmne smjese odstupa od označene vrijednosti za analitičke sastojke iz Priloga I., V., VI. i VII. ovog Pravilnika, dopuštena su sljedeća odstupanja:
 - (a) za sirovo ulje i masti, sirove bjelančevine i sirovi pepeo:
 - (i) $\pm 3\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj 24% ili više;
 - (ii) $\pm 12,5\%$ označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od 24%, ali ne manji od 8%;
 - (iii) $\pm 1\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj manji od 8%;
 - (b) za sirova vlakna, šećer i škrob:
 - (i) $\pm 3,5\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj 20% ili više;
 - (ii) $\pm 17,5\%$ označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od 20%, ali ne manji od 10%;
 - (iii) $\pm 1,7\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj manji od 10%;
 - (c) za kalcij, pepeo netopiv u hlorovodoničnoj kiselini, ukupni fosfor, natrij, kalij i magnezij:
 - (i) $\pm 1\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj 5% ili više;
 - (ii) $\pm 20\%$ označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od 5%, ali ne manji od 1%;
 - (iii) $\pm 0,2\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj manji od 1%;
 - (d) za vlagu:
 - (i) $\pm 8\%$ označenog sadržaja ako je označeni sadržaj 12,5% ili više;
 - (ii) $\pm 1\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj manji od 12,5%, ali ne manji od 5%;
 - (iii) $\pm 20\%$ označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od 5%, ali ne manji od 2%;
 - (iv) $\pm 0,4\%$ ukupne mase ili volumena ako je označeni sadržaj manji od 2%;
 - (e) u pogledu energetske vrijednosti i vrijednost bjelančevina, ako dopuštena odstupanja nisu utvrđena u skladu s metodom Evropske unije ili odgovarajućom službenom metodom u Bosni i Hercegovini, primjenjuju se sljedeća dopuštena odstupanja: za energetska vrijednost 5%, a za vrijednost bjelančevina 10%.
3. Izuzetno od tačke 2. podtačke (a) ovog Dijela, u pogledu sirovoga ulja i masti, te sirovih bjelančevina u hrani za kućne ljubimce, ako je označeni sadržaj manji od 16%, dopušteno odstupanje iznosi $\pm 2\%$ ukupne mase ili volumena.
4. Izuzetno od tačke 2. ovog Dijela, dopušteno odstupanje od označenog sadržaja gornje granice za sirovo ulje i masti, šećer, škrob, kalcij, natrij, kalij i magnezij u pogledu energetske vrijednosti i proteinske vrijednosti može iznositi dva puta više od dopuštenih odstupanja navedenih u tačkama 2. i 3. ovog Dijela.
5. Izuzetno od tačke 2. ovog Dijela, dopuštena odstupanja za pepeo netopiv u hlorovodoničnoj kiselini i vlagu primjenjuju se samo na gornju granicu, a donja granica odstupanja nije ograničena.

DIO B

Dopuštena odstupanja za dodatke hrani za životinje označene u skladu s Prilozima I., V., VI. i VII. ovog Pravilnika

1. Dopuštena odstupanja utvrđena u ovome Dijelu uključuju samo tehničko odstupanje. Ona se primjenjuju na dodatke hrani za životinje s popisa dodataka hrani za životinje i popisa analitičkih sastojaka.

Odstupanja za dodatke hrani za životinje navedene kao analitički sastojci primjenjuju se na ukupni iznos označen kao zagarantirana količina na kraju najkraćeg roka trajanja hrane za životinje.

¹ Termin se ne odnosi na tehnološke vode koje se koriste u industriji hrane i hrane za životinje. Tehnološka voda se ne smije koristiti za ishranu životinja, osim ako u svom sastavu sadrži hranu ili hranjive supstance i ako je tehnički slobodna od sredstava za čišćenje, dezinfekcijskih sredstava ili drugih supstanci koje nisu od strane zakonodavstva predviđene za ishranu životinja.

² Termin čvrsti komunalni otpad ne odnosi se na ugostiteljski otpad.

"Službeni glasnik BiH", broj: 15/13

Ako se utvrdi da je sadržaj dodatka hrani za životinje u krmivu ili krmnoj smjesi manji od označenog sadržaja, dopuštena su sljedeća odstupanja:

- (a) 10% označenog sadržaja ako je označeni sadržaj 1000 jedinica ili više;
 - (b) 100 jedinica ako je označeni sadržaj manji od 1000 jedinica, ali ne manji od 500 jedinica;
 - (c) 20% označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od 500 jedinica, ali ne manji od 1 jedinice;
 - (d) 0,2 jedinice ako je označeni sadržaj manji od 1 jedinice, ali ne manji od 0,5 jedinica;
 - (e) 40% označenog sadržaja ako je označeni sadržaj manji od 0,5 jedinica.
2. Ako je najmanji i/ili najveći sadržaj dodatka hrani za životinje utvrđen odnosnim odobrenjem za taj dodatak hrani za životinje, tehnička odstupanja iz tačke 1. ovog Dijela primjenjuju se samo na najmanji sadržaj ili sadržaj manji od najvećeg sadržaja, na odgovarajući način.
 3. Ako se ne prekorači utvrđeni najveći sadržaj dodatka hrani za životinje iz tačke 2. ovog Dijela, odstupanje iznad označenog sadržaja može biti tri puta veće od dopuštenog odstupanja iz tačke 1. ovog Dijela. Međutim, ako je najveći sadržaj dodatka hrani za životinje koji pripadaju grupi mikroorganizama utvrđen odnosnim odobrenjem za taj dodatak hrani za životinje, najveći sadržaj je također i najveća dopuštena vrijednost.
 4. 1 jedinica u ovom dijelu znači 1 mg, 1 000 IJ, 1 x 10⁹ CFU ili 100 jedinica enzimske aktivnosti odnosnoga dodatka hrani za životinje po kg hrane za životinje, na odgovarajući način.

PRILOG V.

OBAVEZNO OZNAČAVANJE KRMIVA IZ ČLANA 17. STAV (1) TAČKA b) OVOG PRAVILNIKA

	Krmivo iz kategorije:	Obavezno označiti:
1.	Voluminozna krmiva	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova vlakna
2.	Zrnevlje žitarica	
3.	Proizvodi i nusproizvodi zrnevlja žitarica	Škrob, ako je udio > 20 % Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova ulja i masti, ako je udio > 5 % Sirova vlakna
4.	Sjemenke i plodovi uljarica	
5.	Proizvodi i nusproizvodi sjemenki i plodova uljarica	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova ulja i masti, ako je udio > 5 % Sirova vlakna
6.	Zrna mahunarki	
7.	Proizvodi i nusproizvodi zrna mahunarki	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova vlakna
8.	Krtole, korijenje	
9.	Proizvodi i nusproizvodi krtola i korijenja	Škrob Sirova vlakna Pepeo netopiv u HCl, ako je udio > 3,5 % suhe supstance
10.	Proizvodi i nusproizvodi prerade šećerne repe	Sirova vlakna ako je udio > 15 % Ukupni šećer, izražen kao saharoza Pepeo netopiv u HCl, ako je udio > 3,5 % suhe supstance
11.	Proizvodi i nusproizvodi prerade šećerne trske	Sirova vlakna, ako je udio > 15 % Ukupni šećer, izražen kao saharoza
12.	Ostale sjemenke i plodovi, njihovi proizvodi i nusproizvodi, osim navedenih pod tačkama 2. - 7. ove tablice	Sirove bjelančevine Sirova vlakna Sirova ulja i masti, ako je udio > 10 %
13.	Ostale biljke, njihovi proizvodi i nusproizvodi, osim navedenih pod tačkama 8. - 11. ove tablice	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova vlakna
14.	Mliječni proizvodi i nusproizvodi	Sirove bjelančevine Vlaga, ako je udio > 5 % Laktoza, ako je udio > 10 %
15.	Proizvodi i nusproizvodi od kopnenih životinja	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova ulja i masti, ako je udio > 5 % Vlaga, ako je udio > 8 %
16.	Ribe, ostale morske životinje, njihovi proizvodi i nusproizvodi	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova ulja i masti, ako je udio > 5 % Vlaga, ako je udio > 8 %
17.	Minerali	Kalcij Natrij Fosfor Ostali relevantni minerali
18.	Ostalo	Sirove bjelančevine, ako je udio > 10 % Sirova vlakna Sirova ulja i masti, ako je udio > 10 % Škrob, ako je udio > 30 % Ukupni šećer, izražen kao saharoza, ako je udio > 10 % Pepeo netopiv u HCl, ako je udio > 3,5 % suhe supstance

PRILOG VI.

POJEDINOSTI ZA OZNAČAVANJE KRMIVA I KRMNIH SMJESA ZA ŽIVOTINJE KOJE SE KORISTE ZA PROIZVODNJU HRANE

Poglavlje I.

Označavanje dodataka hrani za životinje iz člana 14. tačka f) i člana 21. stav (1) ovog Pravilnika

1. Sljedeći dodaci navode se pod svojim posebnim nazivima koji su navedeni u odgovarajućem posebnom propisu o odobravanju dodataka hrani za životinje, prema dodanoj količini, identifikacijskom broju i nazivu funkcionalne grupe:
 - (a) dodaci za koje su utvrđene najviše dopuštene vrijednosti za svaku ciljanu životinjsku vrstu;
 - (b) dodaci koji pripadaju kategorijama "zootehničkih dodataka" i "kokcidiostatika i histomonostatika";
 - (c) dodaci koji pripadaju funkcionalnoj grupi "uree i njenih derivata" iz kategorije "nutritivnih dodataka"
2. Naziv koji je naveden u posebnom propisu o odobravanju dodataka hrani za životinje i dodana količina dodatka o kojem je riječ mora se navesti ukoliko je njegova prisutnost naglašena na oznaci, riječima, slikama ili grafičkim prikazom.
3. Na zahtjev kupca lice odgovorno za označavanje saopćava kupcu naziv, identifikacijski broj i funkcionalnu grupu dodataka hrani za životinje, koji nisu navedeni u tački 1. ovog Poglavlja.
4. Dodaci hrani za životinje koji nisu navedeni u tački 1. ovog Poglavlja mogu se dobrovoljno navesti u cjelosti ili djelomično na način iz tačke 1. ovog Poglavlja.
5. Ukoliko je na oznaci dobrovoljno označen aromatski ili nutritivni dodatak hrani za životinje, treba navesti njegovu dodanu količinu.
6. Ukoliko je dodatak hrani za životinje svrstan u više od jedne funkcionalne grupe, navodi se ona funkcionalna grupa ili kategorija, koja je odgovarajuća obzirom na osnovnu funkciju u slučaju predmetne hrane za životinje.

Poglavlje II.

Označavanje analitičkog sastava iz člana 16. stav 1. tačka f) i člana 21. stav (1) ovog Pravilnika

1. Analitički sastav krmnih smjesa za životinje koje se koriste za proizvodnju hrane označava se kako slijedi:

Hrana za životinje vrijednosti	Analitički sastav i	Ciljana vrsta životinja
Potpune krmne smjese	- Sirove bjelančevine - Sirova vlakna - Sirova ulja i masti - Sirovi pepeo - Lizin - Metionin - Kalcij - Natrij - Fosfor	Sve vrste Sve vrste Sve vrste Sve vrste Svinje i perad Svinje i perad Sve vrste Sve vrste Sve vrste
Dopunske krmne smjese -mineralne mješavine	- Lizin - Metionin - Kalcij - Natrij - Fosfor - Magnezij	Svinje i perad Svinje i perad Sve vrste Sve vrste Sve vrste Preživači
Dopunske krmne smjese -ostale	- Sirove bjelančevine - Sirova vlakna - Sirova ulja i masti - Sirovi pepeo - Lizin - Metionin	Sve vrste Sve vrste Sve vrste Sve vrste Svinje i perad Svinje i perad
	- Kalcij > 5% - Natrij - Fosfor > 2% - Magnezij > 0,5%	Sve vrste Sve vrste Sve vrste Preživači

2. Ukoliko su aminokiseline, vitamini i/ili elementi u tragovima navedeni pod naslovom analitički sastav, moraju se označiti u ukupnoj količini.
3. Ukoliko se navodi energetska vrijednost i/ili vrijednost bjelančevina, navedena vrijednost mora biti u skladu sa službenom metodom u Evropskoj zajednici, ukoliko takva postoji ili u skladu s odgovarajućom službenom metodom u Bosni i Hercegovini, ukoliko službena metoda postoji.

PRILOG VII.

POJEDINOSTI ZA OZNAČAVANJE KRMIVA I KRMNIH SMJESA ZA ŽIVOTINJE KOJE SE NE KORISTE ZA PROIZVODNJU HRANE

Poglavlje I.

Označavanje dodataka hrani za životinje iz člana 14. tačka f) i člana 21. stav (1) ovog Pravilnika

- Sljedeći dodaci navode se pod svojim posebnim nazivima koji su navedeni u posebnom propisu o odobravanju dodataka hrani za životinje i/ili prema njihovom identifikacijskom broju, i prema dodanoj količini i nazivu funkcionalne grupe:
 - dodaci za koje su utvrđene najviše dopuštene vrijednosti za svaku ciljanu životinjsku vrstu;
 - dodaci koji pripadaju kategorijama "zootehničkih dodataka" i "kokcidiostatika i histomonostatika";
 - dodaci koji pripadaju funkcionalnoj grupi "uree i njenih derivata" iz kategorije "nutritivnih dodataka".
- Izuzetno od odredbi tačke 1. ovog Priloga, za dodatke iz funkcionalne grupe "konzervansi", "antioksidansi" i "boje" navodi se samo odgovarajuća funkcionalna grupa. U navedenom slučaju informacije iz tačke 1. ovog Priloga, lice odgovorno za označavanje saopćava kupcu na njegov zahtjev.
- Naziv, koji je naveden u odgovarajućem posebnom propisu o odobravanju dodataka hrani za životinje i dodana količina dodatka o kojem je riječ mora se navesti ukoliko je njegova prisutnost naglašena na oznaci riječima, slikama ili grafičkim prikazom.
- Na zahtjev kupca lice odgovorno za označavanje saopćava kupcu naziv, identifikacijski broj i funkcionalnu grupu dodataka hrani za životinje, koji nisu navedeni u tački 1. ovog Poglavlja.
- Dodaci hrani za životinje koji nisu navedeni u tački 1. ovog Poglavlja mogu se dobrovoljno navesti u cjelosti ili djelomično na način iz tačke 1. ovog Poglavlja.
- Ukoliko je na oznaci dobrovoljno označen aromatski ili nutritivni dodatak hrani za životinje treba navesti njegovu dodanu količinu.
- Ukoliko je dodatak hrani za životinje svrstan u više od jedne funkcionalne grupe, navodi se ona funkcionalna grupa ili kategorija, koja je odgovarajuća obzirom na osnovnu funkciju u slučaju predmetne hrane za životinje.
- Lice odgovorno za označavanje osigurava dostupnost nadležnim organima bilo koje informacije vezano za sastav ili navedena svojstva hrane za životinje, koju to lice stavlja na tržište radi omogućavanja provjere tačnosti podataka navedenih na oznakama, uključujući potpune informacije o svim korištenim dodacima hrani za životinje.

Poglavlje II.

Označavanje analitičkog sastava iz člana 16. stav 1. tačka f) i člana 21. stav (1) ovog Pravilnika

- Analitički sastav krmnih smjesa za životinje koje se ne koriste za proizvodnju hrane označava se kako slijedi:

Hrana za životinje	Analitički sastav	Ciljana vrsta životinja
Potpune krmne smjese	- Sirove bjelančevine - Sirova vlakna - Sirova ulja i masti - Sirovi pepeo	Mačke, psi i krznaši Mačke, psi i krznaši Mačke, psi i krznaši Mačke, psi i krznaši
Dopunske krmne smjese - mineralne mješavine	- Kalcij - Natrij - Fosfor	Sve vrste Sve vrste Sve vrste
Dopunske krmne smjese - ostale	- Sirove bjelančevine - Sirova vlakna - Sirova ulja i masti - Sirovi pepeo	Mačke, psi i krznaši Mačke, psi i krznaši Mačke, psi i krznaši Mačke, psi i krznaši

- Ukoliko su aminokiseline, vitamini i/ili elementi u tragovima navedeni pod naslovom analitički sastav, moraju se označiti u ukupnoj količini.
- Ukoliko se navodi energetska vrijednost i/ili vrijednost bjelančevina, navedena vrijednost mora biti u skladu sa službenom metodom u Evropskoj zajednici, ukoliko takva postoji ili u skladu s odgovarajućom službenom metodom u Bosni i Hercegovini, ukoliko takva postoji.

PRILOG VIII.

POSEBNE ODREDBE ZA OZNAČAVANJE HRANE ZA ŽIVOTINJE KOJA NE UDOVOLJAVA ZDRAVSTVENIM I TRŽNIM ZAHTJEVIMA UTVRĐENIM POSEBNIM PROPISIMA IZ ČLANA 19. STAV (1) OVOG PRAVILNIKA

1. Kontaminirana hrana za životinje označava se kao "hrana za životinje s previsokim udjelom/udjelima... (naziv nepoželjne/nepoželjnih supstanci)" i u skladu s posebnim propisima može se koristiti samo kao hrana za životinje nakon detoksikacije u odobrenim objektima.
2. Kad se kontaminacija namjerava smanjiti ili ukloniti čišćenjem, označavanje kontaminirane hrane za životinje sadržava sljedeći dodatak: "hrana za životinje s previsokim udjelom/udjelima... (naziv nepoželjne/nepoželjnih supstanci)" i u skladu s posebnim propisima može se koristiti samo nakon odgovarajućeg čišćenja."

PRILOG IX.

KATEGORIJE KRMIVA KOJE SE KORISTE U SVRHU OZNAČAVANJA KRMNIH SMJESA ZA KUĆNE LJUBIMCE UMJESTO POJEDINAČNIH KRMIVA

Naziv i opis kategorije	Naziv i opis pojedinog krmiva
1. Meso i prerađevine životinjskog porijekla	Svi mesnati dijelovi zaklanih toplokrvnih kopnenih životinja, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom, svi proizvodi i prerađevine dobijene preradom trupa ili dijelova trupa toplokrvnih kopnenih životinja
2. Mlijeko i proizvodi na bazi mlijeka	Svi mliječni proizvodi svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom i njihove prerađevine nastale tokom prerade
3. Jaja i proizvodi od jaja	Svi proizvodi od jaja svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom i njihove prerađevine nastale tokom prerade
4. Ulja i masti	Sva životinjska biljna ulja i masti
5. Kvasci	Svi kvasci čije su ćelije usmrćene i osušene
6. Ribe i riblje prerađevine	Ribe ili dijelovi riba, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom i njihove prerađevine nastale tokom prerade
7. Žitarice	Sve vrste žitarica neovisno o njihovom obliku ili proizvodi dobijeni od brašnog endosperma
8. Povrće	Sve vrste povrća i mahunarki, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom
9. Prerađevine biljnog porijekla	Proizvodi nastali obradom biljnih proizvoda, posebno žitarica, povrća, mahunarki i sjemenki uljarica
10. Ekstrakti biljnih bjelančevina	Svi proizvodi biljnog porijekla u kojima su bjelančevine koncentrirane odgovarajućim postupkom i koji sadrže najmanje 50% sirovih bjelančevina u suhoj supstanci i koji se mogu preoblikovati (teksturirati)
11. Minerali	Sve anorganske supstance odgovarajuće za ishranu životinja
12. Različiti šećeri	Sve vrste šećera
13. Voće	Sve vrste voća svježeg ili konzerviranog odgovarajućim postupkom
14. Orašasti plodovi	Sve jezgre orašastih plodova
15. Sjemenke	Sve vrste cijelih ili grubo drobljenih sjemenki
16. Alge	Alge, svježe ili konzervirane odgovarajućim postupkom
17. Mekušci i rakovi	Sve vrste mekušaca, rakova i školjkaša, svježi ili konzervirani odgovarajućim postupkom, i njihove prerađevine nastale tokom prerade
18. Insekti	Sve vrste insekata i njihovih razvojnih stadija
19. Proizvodi pekarstva	Sve vrste hljeba, kolača, keksa i proizvoda od tjestenine